TUNTURILATU 3/2018

Mikko Suominen

Hellekesän nautintoja

7

Vieraita Kanadasta 4–5

Talkooväellä riitti töitä 8–9

Logilla juhlamatka 8–9

Saamelaismusiikkia Inarissa 12

Tunturiladussa tapahtuu

Oli mukava olla heinäkuussa tunturikerho Kavtsin järjestämissä kesäpäivillä Högsandissa Hankoniemessä.

Vaikka täysikuu jäikin pilvien taakse ja kuunpimennyksestä näkyi vain pieni hetki niin merimaisema kyllä tuntui melkein tunturin laella olemisena ja hiljaistakin oli.

Loputon hiekkaranta, upeat kalliot Uddskatanin luontopolulla ja Älgon saaren veneretki oli henkeäsalpaavaa. Tänne kannattaa tulla uudelleen. Kiitos järjestelyistä tunturikerho Kavtsi.

Kesäpäivien jatkamista edelleen päätti johtokunta. Järjestäjää ei vielä ole tiedossa, joten ottakaa yhteyttä Sirpa Alapuraseen.

Ensi vuoden tapahtumiin palatakseni. Vuoden tauon jälkeen on myös suunnitteilla VaVa-leiri. Suunnitelmien mukaan leiri järjestetään viikolla 31.

Taloudenpidossa myös tapahtui. 1.9. alkaen Tunturiladun maksuja hoitaa sihteerimme Inka Helenius. Kirjanpitäjää ei ole vielä valittu.

Susivaliokunta on lähestynyt kerhoa kyselyllään mitä jäsenistö haluaa susiasioissa tapahtuvan. Tällä hetkellähän susiaisisten järjestelyistä ollaan monenlaista mieltä ja arvostelua on tullut mun muassa saamelaisilta.

Ja mikä on huolestuttavaa, susiehdokkaita on todella vähän. Olkaa siis yhteydessä susivaliokunnan jäseniin.

Pitkän tähtäimen suunnitelmaa Tunturiladussa hoitaa Paavo Ahonen ja hänen apunaan tunturikerho tietsalaisia. Odotan innolla mitä Tunturilatu on viiden vuoden kulutttua.

Kerhojen kotisivut vaativat vielä lisää koulutusta. Sitä on tarjolla myös susiaisissa.

Kesä on ollut upea. Syksyä kohti kuitenkin mennään. Syyskokous lähenee ja siellä on tulossa ehdotuksia mun muassa kämppien avain- ja käyttösääntöihin, Tunturiladun sääntöihin. Ja tietysti jäsenten valintaa johtokuntaan. Rohkeasti vaan esittämään jäseniä omasta kerhosta johtokuntaan. Kerhojen rekisteröinti on myös esillä kokouksessa.

Tunturikerho Kumpe on valinnut hienon kohteen syyspäivien- ja kokouksen pitopaikaksi. Pohjois-Karjalassa Polvijärvellä Lomakeskus Huhmari on keskellä metsää, Höytiäisen upeat järvimaisemat taustalla.

Siellä tavataan!

Tuula Forström
Tunturiladun puheenjohtaja
tuula.forstrom@tunturilatu.fi

TUNTURILATU

Tunturilatulaisten jäsenlehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Lehti postitetaan jäsenille Latu & Polku-lehden kanssa.

Julkaisija: Tunturilatu ry
Päätoimittaja:
Tuula Forström
Marjapolku 2 b10 45360 VALKEALA
puh. 040 718 1642
tuula.forstrom@tunturilatu.fi
Toimitussihteeri:
Satu Ojala,
Huittisten Sanomalehti Oy,
Pl 36, 32701 HUITTINEN
pt. 045 327 5650, pk 050 5234 844
satu.ojala@tunturilatu.fi
Tiedotustoimikunta 2018:
Satu Ojala (pj), Iitu Gerlin, Paul Pakarinen, Tuula Forström, Mikko Suominen.
sähköposti: tiedotustoimikunta@tunturilatu.fi
Ilmoitushinnat:
0,60 euroa pmm, ¼ sivu 290 euroa, ½ sivua 540 euroa, koko sivu 900 euroa

Sivunvalmistus ja taitto:
Huittisten Sanomalehti Oy
Painopaikka:
Alma Manu, Tampere

Ilmestymisaikataulu 2018:

Numero	Aineistopäivä	Lehti jäsenillä
4	**26.10.**	**7.12.**

Osoitteen- ja nimenmuutokset:
Suomen Ladun jäsenpalvelun kautta,
puh. 09 8567 7450 tai
jasenpalvelu@suomenlatu.fi
tai postitse:
Suomen Latu ry,
Jäsenpalvelu,
Radiokatu 20,
00240 HELSINKI

SUOMEN LATU

Seuraava numero

Seuraava Tunturilatu-lehti ilmestyy 7. joulukuuta. Aineistot tähän lehteen on toimitettava 26.10. 2018 mennessä osoitteella satu.ojala@tunturilatu.fi. Itsenäisyyspäivän vuoksi lehti ilmestyy viikkoa tavanomaista myöhemmin, mutta se joudutaan painamaan jo huomattavasti aiemmin.

Kämppien avain- ja käyttösääntöjen uudistaminen

Voimassa olevat kämppien avain- ja käyttösäännöt ovat vuodelta 2014.

Niistä on nyt saatu kokemusta neljältä vuodelta ja tänä aikana on esitetty erilaisia toiveita niiden suhteen ja käyttöön on otettu täysin uusia käytäntöjä, kuten verkkosivuillamme oleva nettipohjainen petipaikkojen varausjärjestelmä. Täten on tullut aika päivittää sääntöjä.

Johtokunta on valmistellut syyskokouksessa käsiteltäväksi ehdotuksen uusiksi kämppien avain- ja käyttösäännöiksi. Sääntöehdotuksen suurimmat muutokset olemassa oleviin nähden ovat seuraavat:

Kohta 1: Avaimen haltijaksi **yhden vuoden** jäsenyyden jälkeen (nyt kaksi vuotta)

Kohta 2: Avaimen voisi haltijan kuoleman jälkeen siirtää anomuksesta puolison lisäksi **myös lapselle tai lapsenlapselle**, mikäli tämä täyttää avaimen saannin edellytykset

Kohta 10: Petipaikkavarauksia voi tehdä Tunturiladun verkkosivuilla olevaan varausjärjestelmään joko itse tai varaustenhoitajan kautta.

Kohta 11: Ryhmien ennakkovarauksista (kerho- ym. viikkovarauksia) ei enää anomusta johtokunnalle

Kohta 13: Peruutusmaksuaikoihin esitetään seuraavia lyhennyksiä:

–Varauksesta ei peritä maksua, kun peruutus tapahtuu aikaisemmin kuin **14 vuorokautta** ennen varatun ajan alkua (nyt 2 kuukautta)

–Peruutuksen tapahtuessa **14-7 vuorokautta** ennen varatun ajan alkua, maksu on 1/3 varatun ajan maksusta (nyt 2-1 kuukautta)

–Maksu tulee suorittaa kokonaisuudessaan peruutuksen tapahtuessa alle **7 vuorokautta** ennen varatun ajan alkua (nyt 1 kuukausi)

Kohta 16: Avaimenhaltija voi anoa johtokunnalta kämppää **yksityiskäyttöön.**

Tällä hetkellä voimassa olevat kämppien avain- ja käyttösäännöt löytyvät muun muassa Tunturiladun verkkosivuilta kohdasta Lapin kämpät/Kämppäavaimen lunastus.

Tutustukaa niihin ja yllä ehdotettuihin muutoksiin ennen syyskokousta. Voitte lähettää etukäteen ajatuksianne ja mielipiteitänne johtokunnalle osoitteeseen **johtokunta@tunturilatu.fi**

Johtokunta

Tunturiladun kämpät ovat jäsenistön käytössä ja niitä ylläpidetään talkoovoimin.

Irma Rytkölä

Pakkasta 30 astetta ja kamiina tukossa

Kesällä 2018 Susi-Talaksen tulipesistä, muun muassa hellasta, löytyi runsaasti folion jäämiä. Vihaksi pisti kun muistin kymmenien vuosien takaisen jutun, kun yli 30 asteen pakkasessa hiihdimme Talakselle. Emme saaneet kylmää kämppää lämmitettyä, koska kamiina oli tukossa syystä, että siinä oli poltettu foliopakkauksia.

Vuonna 1985 tulimme vaimon kanssa joulun viettoon Susi-Talakselle kovien pakkasten paukkuessa. Kontosjärven metsäautotie oli valmistunut ja se sattui olemaan aurattuna, joten pääsimme taksilla Talasjärvelle asti. Muutama kilometri hiihtoa vanhalla kelkkajäljellä sujui nihkeästi kirskuvalla pakkaslumella. Saavuimme pitkään tyhjillään olleeseen kämppään ja aloimme viritellä tulia hellaan ja kamiinaan.

Kämpän lämmityslähteenä toimi edelleenkin ensimmäinen ”kamiina”, joka oli oikeastaan kivillä täytetty iso saunan kiuas. Vuoden 1975 syksyllä olin sitä raahaamassa Tsarmijärven kylästä Talakselle veneillä järvien ylitse ja kantamalla maataipaleilla.

Tuhkat poistettuamme emme saaneet kamiinaa vetämään. Tuli paloi kituen ja savua lykkäsi kämppään. Savuraja oli metrissä, eikä se siitä laskenut avoimesta ovesta huolimatta.

Hella toimi hyvin, mutta sen lämpö ei jaksanut kämppää lämmittää. Saimme hellalla veden kuumennettua ja toppatakit päällä nautimme iltateet savurajan alapuolella kyyristellen.

Kämpässä ei voinut yöpyä, joten siirryimme saunan pukuhuoneeseen asumaan. Siellä Porin-Matti lämpeni nopeasti ja kun vielä lämmitimme saunan kiukaan, saimme mukavan oleskelulämmön.

Seuraavana päivänä tutkimme jäähtynyttä kämpän kamiinaa. Oli selvää, että hormi oli tukossa, mutta mistä?

Yritin rassata hormia alakautta, mutta ongelma ei selvinnyt. Kamiina ei edelleenkään vetänyt. Jäimme sitten asumaan saunakamariin ja siellä vietimme joulun.

Jouluaterian improvisoimme Porin-Matin päällä. Päivähämärien aikana teimme lähiretkiä ja kävimme aina Karhumoroston kämpällä asti. Pakkasta oli koko ajan noin 30 astetta. Yhtenä iltana kävelimme lompolon jäälle aukealle paikalle ihastelemaan upeita revontulia.

Tapaninpäivänä Talakselle tuli tuttu turkulainen Kale kaverinsa kanssa. Heidän kanssaan pohdimme kamiinan ongelmaa ja päätimme selvittää sen.

Nyt paikalla oli tarpeeksi voimaa ja sisua, joten tyhjensimme ison kamiinan kivistä ja kannoimme sen ulos.

Kumosimme kamiinan hangelle ja rassasimme tulipesästä lähtevää savutorvea. Tämä nelituumainen käyrä putki teki täyden kierroksen tulipesän yläpuolella tarkoituksenaan lämmittää tehokkaasti ladottuja kiviä.

Saimme käyttää oikein kunnolla voimaa ennen kuin putkessa oleva tukos avautui. Hangelle varisi uskomaton määrä alumiinifoliota, enemmän tai vähemmän palanutta purua.

Ongelman näin ratkettua, kannoimme kamiinan takaisin paikalleen, ladoimme kivet sisälle ja viritimme tulet.

Nyt se toimi niin kuin sen pitikin. Lämpöä tuli kämppään ja savu meni piipusta ulos. Kämppä alkoi olla mukavan lämmin, joten muutimme saunalta muutamaksi päiväksi kämppään asumaan.

Susi-Talaksen kämpän ensimmäinen lämmityskamiina kuljetettiin syksyllä 1975 Tsarmijärven kylästä veneillä ja kantamalla palstalle. Matti, Fredi ja Huttus-Pekka kiinnittävät kantoaisoja ensimmäisen maataipaleen alussa. Viidentoista kilometrin matkalla oli kaikkiaan kuusi kantotaivalta ja venematkoja kuuden järven ylitse.

Kaikesta ohjeistuksesta, valistuksesta ja käskyistä huolimatta eräät eivät vielä nykyäänkään ymmärrä foliopakkausten polttamisesta aiheutuvia monia ongelmia. Ja kuinka palamattomien jätteiden poiskuljetuskin voi olla niin uskomattoman vaikeata!

Joutenkulkija jostakin

Susikyrön talousvesikaivon vesi pitää keittää

Susikyrön talousvesikaivon vedessä on ollut laatuongelmia tämän kesän ajan. Alkukesällä otetussa vesinäytteissä oli enterokokki-bakteereja yli ohjearvojen.

Äskettäin otetussa näytteessä vesi ei edelleenkään täytä talousvedelle asetettuja laatuvaatimuksia.

Mikäli kaivovettä käytetään juoma- ja ruokavetenä, vesi on keitettävä vähintään viiden minuutin ajan. Jos vettä käytetään astianpesuvetenä, on astiat kuivattava huolellisesti pesun jälkeen.

Kämppätoimikunta on toimittanut Susikyröön talousvesikaivon ongelmista tiedotteen.

Kaivo kunnostetaan käyttöön ensi kesän kämppäkierroksella.

Pekan-Oskarissa on käytössä vesijohtovesi.

Onko susijärjestelmällä tulevaisuutta?

Susivaliokunnassa on pohdittu jo muutaman vuoden ajan, miksi susianomuksia tulee niin vähän ja mitä voisimme tehdä asian hyväksi.

Meillä on hieno järjestelmä, jolla erotumme kaikista muista Suomen Ladun yhdistyksistä, mutta asia ei kosketa enää kaikkia jäseniä.

Kerhoihin valittiin susiyhdyshenkilöt, niin että kerhoissa ihan paikallistasolla saataisiin osaavia ihmisiä innostamaan susiasioihin. Johtokunta myös nimesi joukostaan nettikeskustelua varten yhdyshenkilön ja perustettiin keskustelusivut. Keskustelua oli ja syntyi tunne, että susiasiat ovat jäsenistölle tärkeitä vaikkei itse henkilökohtaisesti innostuta hakemusta laittamaan.

Susivaliokunta järjesti myös yleisen kyselyn, minkä avulla toivoimme saavamme eväitä mahdollisten muutosten tekemiseen tai tekemättä jättämiseen. Lähes 3000 jäsenestämme yksi vastasi kysymyksiin ja muutama henkilö kertoi mielipiteensä Tunturiladun FB sivujen kautta. Mitään käytännön eväitä emme saaneet kyselyymme. Kahdelta kerholta olemme kyllä saaneet hyvin harkittuja kannanottoja asiaan.

Susiaiset ovat myös herättäneet keskustelua viime vuosina. Sekä jäsenistöltä että erityisesti saamelaisilta olemme saaneet palautetta, jossa on arvosteltu tapahtuman luonnetta.

Päätimme vielä kerran kartoittaa laajemmin, minkälaisen susijärjestelmän ja vihkimistilaisuuden jäsenistö haluaa vai haluaako, että koko järjestelmä haudataan. Siksi käännyimme keväällä kerhojen puoleen.

Ajatuksenamme on koota useamman kiinnostuneet henkilön piirin, jonka keskuudessa ensin sähköpostin välityksellä ja myöhemmin pöydän ympärillä pohdimme asiaa. Toivomme, että kerhon johtohenkilöt, ehdotatte tähän mietintäryhmään henkilöä/henkilöitä, jonka katsotte sopiviksi ja kiinnostuneiksi asiasta.

Saimme vain muutamalta kerholta ehdotuksia. Siksi susivaliokunta haluaa vielä julkaista asian ja mahdollisesti lehden kautta saada yhteyttä asiasta kiinnostuneisiin jäseniin.

Olemme saaneet arvostelua, että järjestelmä on vanhanaikainen eikä tätä päivää. Tarvitsemme ideoita ja ajatuksia siitä mikä on tätä päivää ja erityisesti tulevaisuutta. Ottakaa yhteyttä ja ilmoittautukaa susivaliokunnalle:

Marita Maula (pj)
marita.maula@tunturilatu.fi,
040 509 4412
Anja Kylävalli
anjakylavalli@gmail.com,
050 5766960
Juhani Lahtinen
juhani.lahtinen@pp3.inet.fi,
040 5451681
Matti Nylander
matti.nylander@gmail.com,
044 5261145
Raimo Pahkala
raimo.pahkala@nic.fi,
040 8396638
Hanna-Mari Sinilehto
hanna.sinilehto@gmail.com,
040 7477479

Marita Maula ja muu susivaliokunta

Yrjö Kokon valokuvia esillä Hetassa

Kirjailija Yrjö Kokon saamelaislasten elämästä vuosilta 1949-1952 kertovat valokuvat ovat ensi kerran esillä Enontekiön Hetassa Tunturi-Lapin luontokeskuksessa 1. -30.09.2018. Näyttelyn järjestää Yrjö Kokko -seura ry 30-vuotisjuhlanäyttelynään.

Lisäksi seura järjestää samassa paikassa 15.-16.09. juhlaseminaarin teemana lintu-, luonto- ja maisemakuvaus.

Yrjö Kokko toimi sodan jälkeen eläinlääkärinä Länsi-Lapissa. Työnsä kautta hän loi nopeasti tiiviit suhteet paikallisiin ihmisiin. Enontekiön saamelaiset, erityisesti Käsivarren saamelaissuvut, ja Kokko olivat väärtejä keskenään - Kokko kirjoitti heistä kirjoissaan. Hän myös kuvasi ahkerasti matkoillaan ei pelkästään luontoa ja eläimiä vaan myös ihmisiä.

Kokon suunnitelmissa oli 1960-luvun alussa julkaista kirja lapsikuvistaan, mutta suunnitelma ei toteutunut. Kokon valokuvia säilytetään Suomen valokuvataiteen museossa Helsingissä. Kuvista Yrjö Kokko -seura on koonnut ja digitoinut 21 kuvan näyttelyn. Kuvat Kokko on ottanut vuosina 1949-1952 ja ne kuvaavat Käsivarren, Hetan, Palojärven ja Pöyrisjärven saamelaislapsia lähinnä ulkoleikeissä kesällä ja talvella.

Näyttelyyn on vapaa pääsy.

Ti 25.9.	18.00	Sipoo: Kunnankirjaston väistötila	PSVR
Ke 26.9.	17.30	Kuusamo: Kaupunginkirjasto	PNRR
To 27.9.	18.00	Salla: Kunnankirjasto	PSVR
Ma 1.10.	18.00	Raahe: Kaupunginkirjasto	PNRR
Ti 2.10.	18.00	Tornio: Kaupunginkirjasto	PNRR
Ke 3.10.	17.30	Kemi: Kivalo-opisto/Kaupunginkirjasto	PNRR
To 4.10.	18.00	Oulu: Oulu-opisto/Pohjankartano	PNRR
Pe 5.10.	15.00	Kempele: Kunnankirjasto	PSVR
Ma 8.10.	18.00	Muurame: Kunnankirjasto	PSVR
Ti 9.10.	17.00	Jyväskylä: Huhtasuon paikalliskirjasto	PSVR
Ke 10.10.	18.00	Jyväskylä: Palokan aluekirjasto	PNRR
To 11.10.	18.00	Äänekoski: Kaupunginkirjasto	PNRR
Ma 15.10.	17.30	Salo: Kaupunginkirjasto	PNRR
Ti 16.10.	18.00	Lieto: Kunnankirjasto	PSVR
Ke 17.10.	18.00	Raisio: Kaupunginkirjasto	PNRR
To 18.10.	18.00	Nousiainen: Kunnankirjasto	PSVR
To 25.10.	17.30	Vaasa: Kaupunginkirjasto	PNRR
Ma 29.10.	18.00	Kemijärvi: Kaupunginkirjasto	PNRR
Ti 30.10.	18.00	Sodankylä: Kaupunginkirjasto	PNRR
Ke 31.10.	18.00	Rovaniemi: Kaupunginkirjasto	PNRR
Ma 5.11.	18.00	Hamina: Kansalaisopisto	KSVR
Ti 6.11.	17.30	Lapua: Kaupunginkirjasto	PSVR
Ke 7.11.	18.00	Parikkala: Kunnankirjasto	PSVR
To 8.11.	18.00	Rääkkylä: Kunnankirjasto	PSVR
La 10.11.	18.00	Bratislava: Dom kultúry Ružinov	PSVR
Ti 13.11.	15.30	Kuru: Kunnankirjasto	PSVR
Ti 13.11.	18.00	Ylöjärvi: Kaupunginkirjasto	PNRR
To 15.11.	17.30	Kangasala: Kaupunginkirjasto	PNRR
Ma 19.11.	18.00	Hattula: Kunnankirjasto	PSVR
Ti 27.11.	18.00	Lahti: Kaupunginkirjasto	PNRR
To 29.11.	18.00	Helsinki: Pasilan kirjasto	PNRR
Ma 3.12.	18.00	Loppi: Kunnankirjasto	PSVR
Ti 4.12.	18.30	Kuopio: Kansalaisopisto/Kuopion Luonnon Ystäväin Yhdistys	PSVR
To 6.12. tai Pe 7.12.	19.00	Leipzig: Das Traveler Cafe	PSVR

PSVR = Pohjois-Skandinavian vaellusreitit-luento, KSVR = Keski-Skandinavian vaellusreitit-luento, PNRR = Pohjois-Norjan rannikkoreitit-luento

Lea Horto

Kätkätunturin laella.

Historiallinen ensimmäinen kerta, mutta ei varmasti viimeinen

Ilmassa kuuluu historian kirjan lehtien rapinaa, kun Finnairin lento AY 537 laskeutuu Rovaniemen lentokentälle elokuun ensimmäisenä päivänä. Arja ja Mikko odottavat jännittyneinä tulohallissa laukkuhihnojen luona Kanadan pienoisliput kädessä. Koneesta on tulossa 11 vierasta Kanadasta, Thunder Baystä tunturikerho Njallan vieraaksi.

Tapahtuma on ensimmäinen laatuaan ja sen valmistelua on tehty huolella ja hetkeä on jo ehditty odottaa.

Tulohallin ovesta astuu pitkä ristiverinen mies pääsään vaalea lippis, jossa lukee ”Canada”. Hän huomaa kaksi pienoislippua heiluvan iloisesti ja vastaa tervehdykseen leveällä hymyllä ja käden heilahduksella.

Matkan rasituksista huolimatta iloisen näköinen joukkio kerääntyy pian laukkuhihnan luo. Tervetulohalaukset jokaiselle ja kohta ollaan jo lähempänä tuttavuutta.

Naiset valloittivat Susikyrön vanhan kämpän.

Hetken kestää, että jokainen saa matkatavaransa ja lähdetään siirtymään autoihin. Iloisen puheensorinan keskeltä kuuluu kysymys ” Are we now in Polarcircle?” ”Not quite….”

Kymmenen minuttia myöhemmin Napapiirin rajalla seisoo 11 nauravaa turistia toinen jalka etelän toinen pohjoisen puolella. Pakolliset valokuvaukset ja matka jatkuu kohti Kittilää.

Puolen yön jälkeen Hilda, Ingrid, Ed ja Charlie pääsevät Hilkan hoiviin Kittilän kirkonkylällä. Puolisen tuntia myöhemmin Barb ja Teresa kömpivät Arjan ja Arton luona yläkertaan.

Mikon kyydissä jatkavat Jean ja Dave Tiinan luo ja Betty, Diana ja Harriet Raiskin luo Könkäälle.

Matkan rasittavuudesta huolimatta aikaero tekee tepposiaan joka kodissa ja yöunet ovat pätkittäisiä.

Torstaipäivän aamu valkenee. Isäntäväet ovat valmistautuneet, että vieraat nukkuvat puolille päivin, vaan ennen yhdeksää on jo liikehdintää ja aamukahvin aika. Levin Poro Bensiksellä kokoonnutaan iltapäivällä yhteiselle lounaalle.

Arja jakaa jokaiselle omalla nimellä varustetun pyykkipojan nimilapuksi. Opitaan tuntemaan toisemme nimeltä.

Ossi liittyy joukkoon ja ryöstääkin miehet lounaan jälkeen vierailemaan Muoniossa ja Pallaksella. Naiset jatkavat Levin ympärikierrokselle ja kyläkävelylle Jaspiksen ja Arjan opastuksessa. Ossin palattua miesten kanssa reissulta, lähdemme omiin koteihimme nauttimaan illallista. Tänä yönä unijukkakin jo sapuu kaveriksi.

Perjantaille on luvattu sadekuuroja. Se ei kuitenkaan pelota vieraita, vaan Taivaan Valkeissa **Päivikki Palosaaren** esiteltyä toimintaansa, vieraat astuvat kanootteihin Raiskin ja Hannan johdolla.

Ounasjoessa ei ole ollut näin vähän vettä naismuistiin, mutta kanotit kiertävät karikot ja pääsevät matkaan. Kunnon Lapinkaste tulee taivaalta ja joessakin kastutaan, mutta Hirvasniemessä rantaudutaan retkilounaalle ja taivas selkenee. Loppumatka Hossaan ei ole enää pitkä.

Lea, Pirjo ja Pauli tulevat vahvistamaan isäntäjoukkoa. Raiskin rantasauna on lämpiämässä. Jotkut haluavat vielä kokeilla fatbikeilla ajoa ennen saunaa ja uintia Ounasjoessa.

Päivän päätökseksi lähdemme illastamaan Hotel Levi Panoramaan, nauttimaan aitoa lappilaista poronkäristystä ja rautua. Paksut pilvet ympäröivät rakennuksen niin, että upeita maisemia emme pääse ihailemaan.

Särkitunturi huiputetaan lauantaina. Joukko kerääntyy kodeistaan matkalle siniharmaiden pilvien kulkiessa taivaalla. Pilvet väistyvät ja Särkitunturilta avautuu upeat maisemat ihasteltavaksi.

Vaeltajat kokevat mukavan yllätyksen paluumatkalla; laavulle on katettu lounas. Arto ja Pauli ovat Hilkan naapurilta lainatuilla maitokärryillä kuljettaneet makaronilaatikon ja kahvit tunturiin.

Reippailun jälkeen voidaan nauttia hetki taiteesta. Me-

Muikut tirisevät muurikassa, paistomestarina Arto.

Hannu Liljamo

Olen lomalla

Alkukesän aurinkoisena päivänä kokoonnuimme Kemijoen alkulähteille erinomaiset palvelut tarjoavaan Kemihaaran Lomaan tarkoituksenamme käydä joulupukilla kylässä. Lievä aavistus tosin oli että on syytä ottaa varmuuden vuoksi termospulloon omat kahvit.

Korvatunturille vierailuun pitää varautua hankkimalla ennakkoon rajavyöhykelupa. Sen saa helposti ja nopeasti täyttämällä rajavyöhykelupahakemuksen netistä. Rajavyöhykelupa tuli sähköpostiin parissa päivässä hakemisen jälkeen.

Rajavyöhykelupa ohjeineen on oltava mukana vyöhykkeellä kuljettaessa. Rajavartiolaitokselle on ennen rajavyöhykkeelle menoa soitettava ajankohdasta Korvatunturilla vierailusta.

Rajavyöhykkeellä on kuljettava punaisten merkkikeppien sisäpuolella. Joulupukin jalanjäljillä vaeltajien iloksi ja reittiopastuksen parantamiseksi on 2017 syksyn aikana lukuisten talkoolaisten tekemät värikkäät puiset puukiekot lisätty reitin Kemihaarasta Korvatunturille reittimerkkeihin. Talkoot on toteutettu Meidän KorvatunturiMaan hankkeen ja UK-puiston yhteisinä tempauksina.

Korvatunturia voi käydä ihailemassa myös ilman rajavyöhykelupaa kiviseltä Korvatunturinmurustalta, johon on pystytetty Rauhanpaalu maailman rauhan puolesta. Korvat näkyvät sieltäkin hienosti.

Syksyllä 2017 valmistunut Rakitsanojan kammi on oiva paikka yöpyä ja vierailla päiväseltään Murustalla ja Korvatunturilla. Pyöräily etenkin

Joulupukin maja Korvatunturilla.

Kanadalaisvieraat Päivikki Palosaaren vieraina.

nemme vierailulle **Veli Koljosen** ateljeehen, kunnanrajan toiselle puolelle Muonioon.

Ateljeerakennus jo sinänsä on näkemisen arvoinen, pala palalta rakennettu hirsilinna, jonka seinillä on Velin töitä eri kausilta. Vierailun kruunaa Velin musiikkiesitykset hämyisessä tuvassa. Pisteenä iin päälle on Lapinkoira Pikin soolo pianolla.

King Crab House Levikeskuksessa täyttyy iloisesta puheensorinasta. Odotamme neljän ruokalajin yllätysmenua jäämeren antimista.

Kokki näyttää valtavaa jättirapua, jonka on juuri ottanut ravintolan oven vieressä olevasta akvaariosta. Hetki vain ja kaksi pitkää pöytää täyttyy kulhoista. Jotkut maistavat elämänsä ensimmäisen kerran jättirapua, jollekin simpukat ovat ensikokemus. Parin tunnin ruokailun jälkeen ovesta poistuu tyytyväinen joukko Levin yöhön.

Tätä päivää on odotettu. Viikon kohokohta Susikyrö ja Pallakset on vihdoin käsillä. Kahden auton ja kahden karavaanarin letka saapuu Pallaksen luontokeskuksen pihaan.

Hanna odottaa jo vieraita, valmiina esittelemään luontokeskusta ja Lapin luontoa. Luontokeskuksen kaupasta löytyy mielenkiintoisia tuliaisia, ja porot luontokeskuksen takana poseraavat kuvaajille rauhallisina. Karavaanarit jatkavat matkaa Susikyröön valmistelemaan iltaruokaa vaeltajille.

Osa porukasta erkanee tunturissa Taivaskerolle vaeltavista, ja suuntaavat kohti Susikyröä tunturin rinnettä pitkin. Matkaa kertyy parikymmentä kilometriä.

Taivaskeron huiputtajat näkevät paikan, josta olympiatuli lähetettiin matkaan kohti Helsingin olympialaisia vuonna 1952. Pirjo johdattaa oman ryhmänsä autolle ja Susikyröön. Lea ja Raiski saapuvat pääryhmän kanssa vähän myöhemmin.

Susikyrö ottaa vieraat vastaan avosylin. Naiset valloittavat päärakennuksen ja miehet majoittuvat Susi-Oskariin. Arja, Arto ja Pauli hoitavat keittiötiiminä päävastuun illallisesta.

Keittiökatoksen edessä tirisevät muikut muurikalla, ja koko ryhmä mahtuu mukavasti pöytiin istumaan, syömään ja nauttimaan lempeästä elokuun illasta. Naiset valloittavat saunan. Joku miettii, onko lauteilla painorajoitusta. Vuontisjärven vesi on lämmintä. Pääsevät miehetkin saunaan ennen puoltayötä.

Hyvin nukutun yön jälkeen valkenee maanantai. Yhdessä valmistetun aamupalan jälkeen porukka jakaantuu kahteen ryhmään; Hanna ja Raiski vievät innokkaimmat melkein 30 kilometrin vaellukselle ja lyhyemmän reitin valinneet seuraavat Leaa.

Pallaksen maisemat saavat paljon kiitosta niin näkymistä kuin reittien kunnosta.

Huoltojoukoissakin on touhua. Hilkka lähtee lähimaastoon marjastamaan ja muu ryhmä valmistelee saunan ja lohikeiton valmiiksi. Hilkka palaa mustikoiden ja hillojen kanssa ja eipä aikaakaan, kun hän on kiehauttanut hillot illaksi lettujen kanssa syötäväksi.

Kun vaeltajat palaavat, on lohikeitto valmiina. Miehet saavat tänä iltana ensimmäisen saunavuoron. Arja ja Hilkka aloittelevat lettujen paistoa, mutta pian Dave ja Charlie ottavat lastat käteensä ja niin vain se kääntyy lettu kanadalaisillakin. Mutta onhan Charliella suomalaiset sukujuuret.

Naisten saunominen on tänä iltana hieman ripeämpää kuin eilen. Olisiko lettupino ja Hilkan tekemät hillot vaikuttaneet asiaan. Vielä puolen yön maissa lähtee viimeinen kolmikko saunomaan.

Tiistaiaamuna teemme taas yhteistyöllä aamiaisen, jonka jälkeen siivoamme jälkemme.

Pääsemme lähtemään matkaan yllättävän aikaisin, joten meillä on aikaa pyörähtää Jerisjärven rannalla Tunturiporossa ostamassa porotuotteita. Kotimatkalla pysähdytään Ruoppakönkäällä ihastelemassa kauniita maisemia, ja Raekallion Galleriassa tutustumassa hänen tauluihinsa.

Kokoonnumme Raiskin luo Könkäälle. Tällaiseen palautuspäivään sopivat hyvin pienet pihakisailut. Joukko jaetaan kahteen ryhmään ja kilpailuhenki herää. Poron varastaminen ei olekaan ihan helppo juttu, ovelimmat voittaa. Kun kadonnut on löydetty ja poro saatu suopungilla kellistettyä kumoon, on grilliherkut jo valmiina pöydässä.

Ulkona ruokailu ei kuitenkaan ollut nyt paras ratkaisu. Siitä pitävät pikku polttiaiset huolen. Niinpä jokainen käy nopeasti täydentämässä lautasensa grillistä ja pakenee sisätiloihin.

Iltaohjelmassa meillä on tutustuminen Samilandiin **Ante Aikion** opastuksella.

Nyt ovat pilvet poissa ja maisema Hotel Levi Panoramalta valokuvauksellinen. Joku tuumaa, että onpa hyvä, kun on tuo fotoshoppausmahdollisuus; eka illan illallinen liitetään näihin maisemiin. Ante johdattaa meidät pitkää käytävää pitkin kohti saamelaisnäyttelyä. Käytävällä olevat taulut kertovat lappilaista tarinaa maisemista ja eläimistä. Ante puolestaan johdattaa meidät saamelaisuuden alkuajoista nykypäivään kertomuksin ja joikuin.

Jotain Kittilän kunnastakin on hyvä tietää. Keskiviikkoaamuna tapaamme Kittilän kunnantalon valtuustosalissa **Katariina Palolan**, joka esittelee meille kuntaa sanoin ja kuvin.

Aamupäivän patikointi kunnantalolta Palsa-museolle on verryttelyä iltapäivään. Palsa-museo on täydellinen vastakohta Veli Koljosen hirsilinnalle. Vain nelissäkymmenissä kuolleella taiteilijalla oli ollut ei niin kadehdittava elämä.

Lisa Pallaksen poron seurassa.

Veli Koljonen soittaa kannelta.

Lounas Hoteli Kittilässä antaa energiaa kipuamiseen Kätkätunturin laelle.

Tunturin rinteellä mustikoita pistellään suuhun heti, kun pieni pysähdys antaa siihen mahdollisuuden. Raiski kertoo tarinaa, joka jatkuu taas seuraavalla pysähdyksellä. Siinä välissä Ed kerkeää jo kertomaan oman versionsa tarinan jatkosta. Siinäpä selvisi, mitä sana editoida tarkoittaa.

Ylhäältä Katkätunturin laelta avautuu upeat näkymät tunturi-Lappiin. Monen facebook saa uuden kuvapäivityksen sieltä.

Dave ei lähtenyt mukaan vaeltamaan, vaan lähti kalalle Munajärvelle. Niinpä vaeltajia odottaa herkulliset, savustetut, isot ahvenet. Viimeinen ilta kodeissa…. haikeutta ja onnellisuutta.

Torstaiaamuna Raiski ja Arja lähtevät viemään vieraitamme kohti Rovaniemeä. Matkalla poikkeamme mehulle ja pullalle Molkokönkäällä.

Lea, Pirjo ja Pauli ovat jo siellä, matkalla kotiin. Majoitushuoneet Hotelli Aakenuksessa ei ole vielä siivottuna, joten Arja lähtee esittelemään Rovaniemen keskustaa.

Ja muutama asia pitää vielä löytää; suomalaisen kirjailijan englanniksi käännetty kirja, Fazerin sinistä, Salmiakkikossua ja Lakkalikööriä, ja Ed haluaa pizzalle, ja Davelta on edelleen tanssilattia jäänyt korkkaamatta.

Jätkänkynttilän edessä otamme viimeisen yhteiskuvan ja sitten lauma hajoaa kuin porot Rovaniemen houkutuksiin.

Perjantaiaamuna Finnairin sinivalkoiset siivet lennättävät heidät Helsinkiin… ja sieltä kukin vaeltaa omia teitään kohti kotiaan.

Kiitos ihanasta viikosta Teresa, Charlie, Diana, Betty, Harriet, Dave, Jean, Hilda, Ingrid, Ed ja Barb! Kiitos Njallan väki Arto, Raiski, Hilkka, Jaspis, Pirjo, Pauli, Lea, Hanna, Ossi, Mikko ja Arja

läskisillä on lisääntynyt reitillä.

Korvatunturin reitillä sallitaan myös järjestää luvanvaraisia moottorikelkalla huollettuja hiihtovaelluksia. Matkalla Kemihaarasta voit retkeillä myös Naltiotunturin kautta ja yöpyä Naltiojoen autiotuovassa ennen kävelyä Vieriharjun kämpälle ja kohti Korvatunturia. Vieriharjussa voit nauttia makoisista löylyistä ja pulahtaa Vierihaaran raikkaaseen veteen.

Metsähallituksen kaikki autiotupien saunat ovat muuttuneet maksullisiksi. Maksun voit hoitaa kännykällä tai kotona lämpimässä netin kautta.

Reitin rajavyöhykkeen lopussa ennen Korvatunturia kuljet poroaidan portista hieman nousevaa mäkeä liekkö jopa hengityksen tihentyessä. Jännitätkö kuten lapsena? Olenkohan muistanut olla kilttinä?

Kohtaat oikella kohoavan rajavartioiden käyttämän tarkkailutornin, jonne nouseminen on kielletty. Edessä aukeaa ilmeisesti Venäjän puolella näkyvää kaksi Korvatunturin korvaa. Suomen puolella on jäljellä kolmas, huomaamattomampi nyppylä.

Vasemmalla on vaatimaton, pieni rakennus. Sisään astuessamme takaseinällä on lappu ”Olen lomalla”.

Juomme kahvit ja syömme evästä räntää sadellessa.

LAPINKÄVIJÄT OWLA

Reput selässä lähdemme kotia kohti odottamaan joulukuun 24. päivää.

Silloin varmasti tapaamme lomalta palanneen.

Hannu Liljamo
Lapinkävijät Owla

Korvatunturi Korvatunturinmurustalta nähtynä.

Tuula Forström

Hankoniemen kärjessä lintuoppaamme kertoi alueesta ja sen linnustosta.

Marita Maula

Täysikuu näkyi mutta ei kuunpimennys.

Täydenkuun kesäpäivät Hankoniemen kainalossa

Kavtsi (pääkaupunkiseutu) oli kesäpäivien järjestämisvuorossa. Järjestelytoimikunta haravoi paikkoja edellisvuoden syksyllä.

Kun kävimme Högsandin kurssikeskusessa Lappohjassa, tiesimme, että se on tässä. Kilometrin verran hiekkarantaa etelään aukeavalla rannalla, kaunis mäntykangas, missä mukavan tuntuinen kurssikeskus Högsand.

Kuuma kesä jatkui helteisenä ja kuivana. Perjantai-iltapäivälle oli ennakko-ohjelmana tutustuminen Hankoniemen kärjen Uddskatan-luontopolkuun.

Marita Maula johdatti meitä kauniita ja kuumia rantoja pitkin Suomen mantereen eteläisimpään nipukkaan. Saimme myös hyvän annoksen tietoutta kärjessä sijaitsevan Hangon lintuaseman toiminnasta kahden aseman työntekijän voimin. Kuulimme muun muassa lintujen rengastamisesta ja lintuhavaintojen tekemisestä verkkojen avulla.

Palasimme Högsandiin viisastuneina ja helteen lähes uuvuttamina.

Majoittumisen jälkeen vietimme iltaa pihalla grillien äärellä. **Irma Tolonen** joukkoineen tarjosi meille iltapalaa.

Illat olivat olleet pilvettömiä ties kuinka kauan, mutta juuri sinä iltana, kun olisi pitänyt näkyä täysikuu ja lähes täydellinen kuunpimennys, harmaa pilviverho oli kiusallaankin asettunut eteläiselle taivaalle. Ulvoimme sisukkaasti kuuta, tujottelimme sitä ja kävimme uimassa. Puolen yön maissa palkkioksi erottui punertava epäselvä kuun hahmo.

Lauantaiaamuna lähdimme tutustumaan Tammisaaren kansallispuistoon. Meillä oli reilun puolen tunnin venekuljetus kauniiden kallioisten saarten lomassa Älgöhön, kansallispuiston suurimpaan saareen.

Älgössä oli kahden kilometrin luontopolku sekä sisäjärvi, missä uitiin hartaasti, ilma kun jatkui edelleen helteisenä. Olimme saaneet saareen myös paikallisen kalastajan, joka savusti meille samana aamuna pyydystettyjä ahvenia. Nam!

Iltapäivällä Tuula Forström opasti halukkaita Tunturiladun nettisivujen käytössä.

Samoin lauantain kuluessa oli tilaisuus kokeilla luonnontuntemuksensa rajoja Maritan laatimalla luontopolulla.

Istuimme taas tuulista, mutta lämmintä iltaa pihapiirin grillillä. **Tintti Lehtinen** lauloi, soitti hanuria ja laulatti meitä aivan upeasti. Kuin ulkoilmakonsertissa olisi istunut!

Sunnuntaiaamuna tutustuimme Hangon Rintamamuseoon, joka on uusittu reilu vuosi sitten. Saatiin kattava tietoannos Hangon alueen tapahtumista, etenkin miehityksestä välirauhan aikana. Museo sijaitsee tuon ajan autenttisilla taistelupaikoilla.

Sitten olikin kesäpäivien päätöksen ja kiitosten aika. Kavtsi luovutti viirin ja vetovastuun Kumpelle, joka järjestää syyskokouksen ja susiaiset lokakuussa Polvijärvellä.

Kesäpäiville osallistui 45 tunturilatulaista. Mukana oli myös yksi alle kouluikäinen neitonen, mikä tuntui mukavalta!

Kiitokset kaikille osallistujille sekä koko Kavtsin järjestelytoimikunnalle!

Iloisin mielin kohti syksyä ja uusia tapaamisia.

Annu Koistinen
Kavtsin puheenjohtaja

Matkalla Uddskatanin luontopolulle.

Aamunavauksen odottelua sisätiloissa.

Älgön saarella oli aikaa nauttia lämmöstä.

Uddskatanin luontopoluille menossa.

Högsandissa ilta kului hyvän ruuan ja musiikin parissa.

Luontopolulla nähtiin entisajan veneen jäänteet.

Markku Arola, Irma Tolonen ja Paavo Ahonen talkoopuuhissa.

Merimatka Älgön saarelle kesti puolisen tuntia.

Mikko Suominen

Suonjirgaisa kohoaa juuri yli kulometriin. Pienehkössäkin järvessä voi olla yllättävän hyvin kalaa.

Lemmiltä Utsiin kalastellen

Kolbman heinäkuun vaellus suuntautui Finnmarkin autioille tunturiylängöille. Kahden viikon ja 145 karttakilometrin vaellus Lemmijoelta Utsjoelle osoittautui poikkeuksellisen lämpimäksi, mutta kalastuspainotteisella vaelluksella helteelläkin oli hyvät puolensa.

Jäämeren rannalla sijaitseva Lemmijoki eli Lakselv oli aloituspaikkana Kolbman kesän vaativimmalle vaellukselle. Matka sinne taittui kätevästi Nordkappiin menevän bussin kyydissä. Kylän vierellä kohoaa jylhä 400-600 metriä korkea tunturiseinämä, josta alkaa Stabbursdalenin kansallispuisto.

Reittimme kulki pientä polkua pitkin kaakon suuntaan ylängölle. Alun rämpimisosuus soiden yli oli kaikkea muuta kuin herkkua, mutta vähitellen päästiin korkeammalle kalliopohjalle. Pieni polku mutkitteli pienten kauniiden järvien välistä.

Kaikissa vähänkin isommissa järvissä näkyi tuikkimista, mutta aina kala ei ollut syönnillään. Ensimmäisiä taimenia saadessa ilahdutti kovin ettei alueella ollut alamittoja. Sen sijaan kalastuslupa velvoittaa aktivointia etukäteen alueittain sekä ilmoittamaan jälkeenpäin kaikki otetut kalat seurantaa varten.

Kalastuksessa tärkeä asia on myös aina vesistöstä toiseen siirryttäessä varusteiden desinfiointi. Se sujui Virkon S -aineella, jota voi helposti kuljettaa mukana poretabletteina ja ruiskuttaa sitten veteen sekoitettuna välineille.

Ylängöltä laskeuduttiin jokilaaksoon, jonka eteläpuolella sijaitsee suuri sotilasalue. Taitoimme laaksotaipaleen tiellä, jotta pääsisimme pian pois ötököiden mailta. Sotilasalue kattaa myös Halkavarrin 1045 metriin kohoavan suurtunturin, joka muutoin olisi ollut houkutteleva huiputuskohde.

Hurjat, lähes 30 asteeseen kohoavat hellepäivät alkoivat juuri nousupäivänä. Tiesimme varautua niihin, mutta silti 350 metrin nousun puhkuminen tunturiin oli rankkaa ja päivätaivalta pitkin lyhentää.

Parin kilometrin kokoinen Guollejärvi oli ensimmäinen oikea tunturijärvi. Se ilahduttikin suurella rautumäärällään, vaikka kalat olivatkin vain puolikiloisia. Niitä syötiin vatsat täyteen ja pikkukivien peittämä ranta kelpasi uimiseen.

Suonjirgaisan ja Guivverassan tunturimassiivit kiersimme pohjoisen puolelta alueelta. Todella autiolla alueella liikkuu todennäköisesti aniharvoin ketään. Vaikka kivikkoylängöllä on normaalisti vielä heinäkuussa paljon lunta, näkyi pienten paikoittaisten lumilaikkujen lisäksi isompia vain tuntureiden pohjoisrinteillä. Ne olivatkin helteessä porolaumojen kansoittamia.

Rastigaisan ja Geaidnogaisan suurtunturien kupeessa olevat suuret järvet olivat juuri sopiva paikka pitää luppopäivä. Siellä sijaitsee myös alueen ainoa autiotupaan verrattava mökki, Geinohytta, jossa saa halutessaan yöpyä maksua vastaan. Meille toki riittivät telttamme.

Osa porukasta kiipesi välipäivänä Geaidnogaisan huipulle ja käväisi samalla ihailemassa Junkers-kuljetuskoneen hylkyä vuodelta 1943. Kone oli selvästi paremmassa kunnossa kuin Aadolfinkammin luona oleva sisarensa. Jännitystä retkeen toivat ukkospilvet, joka kääntyivät yllättäen sivutuuleen huiputtajien suuntaan. Sitten tulikin kiire alas ja kastuttiin kunnolla.

Vonkalerautuja tuli järvialueelta niin paljon kuin syödä jaksettiin, kun vain löydettiin ensin oikeat paikat. Lämpimän ilman ansiosta oli hyönteisten kuoriutuminen parhaimmillaan ja kalat olivat niitä aktiivisesti ahmimassa. Lippauistimet ja etenkin Lotto osoittautuivat jälleen kerran toimivimmiksi.

Aina tähän vaellukseen asti olin kuvitellut, että Pohjoismaista ei löydy autiomaita. Lähes rutikuiva päivätaival 700 metrin korkeudessa Vilgesrassan pohjoispuolella kuitenkin muutti mieleni. Vähäsateisen kesän vuoksi laaja ylänkö joenuomineen oli täysin vedetön muutamia lumilaikkujen sulamislätäköitä lukuun ottamatta. Jieknajohkan kuivunut 50 metriä leveä kanjoni lähes 30 asteen helteessä oli todellinen kivierämaa.

Paluu kohti sivistystä oli suunniteltu suoraan Utsjoen pohjoispuolelta. Poroerotuspaikan mönkijätie tarjosi helpon vaihtoehdon päästä pusikoiden ja hyttysalueiden läpi ongelmitta ja vauhdilla.

15 kilometrin pikamarssin päätteeksi Saamen sillalla olo olikin väsynyt, mutta huojentunut, kun keskipäivän bussiinkin ehdittiin. Jäätelöt maistuivat mahtavalle.

Jokaisella vaeltajalla on mielimaisemansa. Minulle paljakan autius, vilvoittava tuuli ja näkyvyys pitkälle rauhoittavat mieltä eniten. Kun siihen yhdistää kalaisat järvet, niin ei paljoa enempää voisi vaellusretkeltä toivoa.

Finnmarkin ylängöt on mielestäni suomalaisten liian vähän hyödyntämä vaellusalue. Normaaleilla säillä ovat sen paljakat aivan mukavia vaellusalueita heinäkuussakin, vaikka helteellä hieman tukalampia. Järvien jalokalojen määrän osalta ei Suomea ja Norjaa voi verrata, niin vähän kalastajia Finnmarkin paljakoilla liikkuu.

Mikko Suominen

Kahden viikon vaellus päättyi Saamen sillan ylitykseen noin 145 karttakilometrin rinkkavaelluksen ja 40 päiväretkikilometrin jälkeen 28. heinäkuuta. Maalissa hymyilevät Mikko Suominen, Veli Kuisma, Kari Lindberg, Mikko Manninen ja Pekka Manninen.

Kaikenkokoista kalaa oli runsaasti pienimmissäkin puroissa. Niiden yli kulkiessa näki lähes aina vipinää vedessä.

Mikko Manninen

Lemmijoelta nousun jälkeen kallioylänkö oli mukavaa kävellä. Taustalla kohoaa Stabbursdalenin tunturiseinämä ja hieman jäämertakin näkyy.

Kari Lindberg ja Mikko Suominen nappasivat kaksi rautua lounastauolla.

Login 40-vuotisjuhlavuoden matka Unkariin, Itävaltaaan ja Slovakiaan

Kulttuuria ja vaellusta gourmetruoan kera

Visegradin keskustan ravintolassa meidät kruunattiin kuninkaiksi ja kuningattareksi, joku jopa pyöveliksi ja narriksi.

Visegradissa tutustuimme vuoreen, joka on Iso Salama.

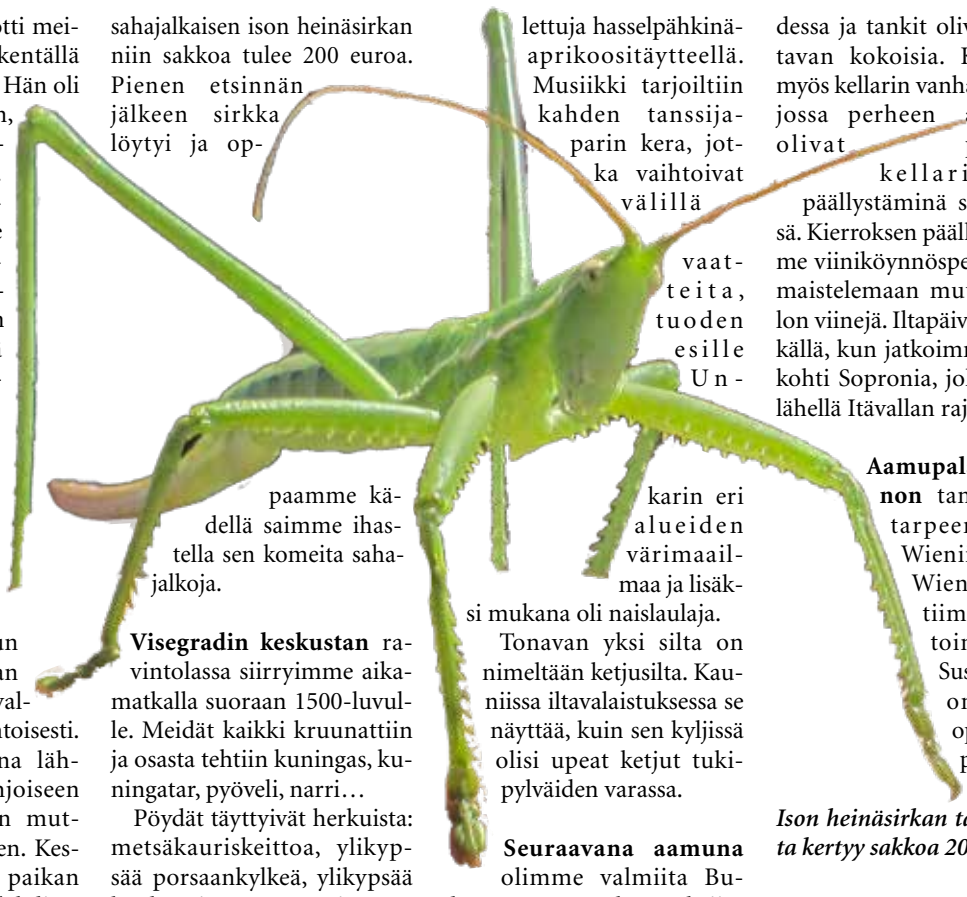
Ester-oppaamme odotti meitä Budapestin lentokentällä Login viiri kädessään. Hän oli saanut viirin aiemmin, tehtyään Kroatian retken logilaisten kanssa.

Kiertoajelulla Budapestissä näimme Tonavan upeine siltoineen, eduskuntatalon, Matiaksen kirkon, jonka äärellä teimme pienen kävelyn. Hämmästelimme Matiaksen kirkon upeita kattoja, jotka on tehty posliinipaloista ja kuljimme vanhan kaupungin muurien alapuolelle, josta nousimme bussin kyytiin. Koko ajelun ajan Ester kertoi maan historiasta omalla tavallaan, hyvin mielenkiintoisesti.

Seuraavana aamuna lähdimme Budasta pohjoiseen Visegradiin, Tonavan mutkaan luontokeskukseen. Keskuksen opas kertoi paikan toiminnasta ja sitten lähdimme luontopolulle Isoon Salamaan. Iso salama on vuori, jonka alaosassa kasvaa valtavasti erilaisia lehtipuita.

Kävellessä saimme ihastella kauniisti avautuvaa Tonavan mutkaa. Nyt joki virtasi rauhallisesti, mutta keväällä Tonavan pinnan korkeus nousee huimasti, jopa yhdeksän metriä, kun sulamisvettä valuu Itävallan rinteiltä.

Niityllä oli jonkin verran kukkia, jotka houkuttelivat perhosia ja lisäksi saimme varoituksen, että mikäli talloo sahajalkaisen ison heinäsirkan niin sakkoa tulee 200 euroa. Pienen etsinnän jälkeen sirkka löytyi ja oppaamme kädellä saimme ihastella sen komeita sahajalkoja.

Visegradin keskustan ravintolassa siirryimme aikamatkalla suoraan 1500-luvulle. Meidät kaikki kruunattiin ja osasta tehtiin kuningas, kuningatar, pyöveli, narri…

Pöydät täyttyivät herkuista: metsäkauriskeittoa, ylikypsää porsaankylkeä, ylikypsää hanhea, juustoperunoita, punakaalia vehnäleivän ja yrttivoin kera. Jälkiruoaksi vielä kastanja-kirsikka-suklaa herkkua kermavaahdolla ja kaikki nämä kurlattiin alas viinin, veden ja kahvin kera.

Jatkoimme matkaa taiteilijoiden suosimaan Szentendrin kylään Tonavan varteen. Lähdimme vielä Pestistä Budan puolelle ohjelmalliselle illalliselle. Tarjolla oli mustalais- ja unkarilaismusiikkia samalla, kun nautimme gulassikeittoa alkupalaksi, ankkaa pääruoaksi ja jälkiruoaksi lettuja hasselpähkinä-aprikoositäytteellä. Musiikki tarjoiltiin kahden tanssijaparin kera, jotka vaihtoivat välillä vaatteita, tuoden esille Unkarin eri alueiden värimaailmaa ja lisäksi mukana oli naislaulaja.

Tonavan yksi silta on nimeltään ketjusilta. Kauniissa iltavalaistuksessa se näyttää, kuin sen kyljissä olisi upeat ketjut tukipylväiden varassa.

Seuraavana aamuna olimme valmiita Budan vuoren nähtävyyksiin. Vuorella on vapaudenpatsas, jonka historiaa kuultiin monisanaisesti. Ylhäältä avautui näkymä myös Tonavalle. Matkasimme Pohjois-Unkariin Tonavan varrelle Heleges-Hegy kukkulalle Hilltop viinitilalle. Viinitilan ravintolasta oli upeat näkymät viinitarhoille ja alas Tonavalle. Nautimme jälleen pitkän kaavan mukaan lounaan: kookos-kukkakaalikeittoa, kanaa värikkäillä kasviksilla ja pannacottaa.

Tilalla tuotetaan noin 5-6 miljoonaa pulloa viiniä vuodessa ja tankit olivat vaikuttavan kokoisia. Kiersimme myös kellarin vanhassa osassa, jossa perheen arvoviinit olivat paksun kellarihomeen päällystäminä säilytyksessä. Kierroksen päälle siirryimme viiniköynnöspergolan alle maistelemaan muutamia talon viinejä. Iltapäivä oli jo pitkällä, kun jatkoimme matkaa kohti Sopronia, joka sijaitsee lähellä Itävallan rajaa.

Aamupalalla kunnon tankkaus oli tarpeen ennen Wieniin lähtöä. Wienissä kyytiimme nousi toinen opas, Susanna, jolla on oikeus opastaa kaupungissa.

Ison heinäsirkan tallaamisesta kertyy sakkoa 200 euroa.

Runsaan parituntisen opastuksen aikana kuulimme Wienin historiaa, salaisuuksia Sissin elämästä, kävimme ajelulla uudemmassa kaupunginosassa, jalkauduimme muutaman kerran bussista muun muassa Hundertwasserin talolla eli paikallinen Gaudi, joka on suunnitellut moniulotteisen talon runsailla kasveilla, sekä teimme puistokävelyn, jonka päätteeksi kuljimme keskustaan tutustumaan muutamaan kirkkoon ennen kuin menimme tietysti wienerleik-

Kämppätoimikunnan kuulumisia

Kämpät taas kunnossa käyttäjille

Tunturiladun kämppätalkoot kesäkuussa 2018 onnistuivat hyvin. Talkooväkeä oli mukana kaikilla kolmella talkootyöviikolla juuri sopivasti ja ilmatkin työnteolle sopivat, yöaikaan +6°C ja päivällä enimmilläänkin +12°C.

Sateetkaan eivät haitanneet yhtään työntekoa, eikä hyttysiä ollut lainkaan. Vapaa-aikaa ei ehditty pitää yhtään, ennen kuin Susikyrössä juhannuksen aikana. Vaikka työpäiviä niistä juhannuspyhistäkin taisi tulla osalle porukasta. Kotiin Susikyrön talkootyöväki lähti vasta juhannuksen jälkeen neljännellä talkootyöviikolla.

Lähes kaikki etukäteen suunnitellut työt kaikissa kolmessa kohteessa saatiin tehdyksi. Ja jos jotain jäi tekemättä, niin ei haittaa, koska kun tulee syksy, on sovittu, että tarvittavat työt ennen talven tuloa hoidetaan silloin (kerhoviikot).

Tunnelma talkootyöporukan keskuudessa oli hyvä ja kaikki mukana olleet olivat tyytyväisiä talkootyöolosuhteisiin ja myötämielisiä kaikkiin tehtyihin ratkaisuihin ja yhdessä ratkottuihin ongelmiin. Niitä aina tulee työmaalla näin pitkään kestävissä talkoissa (yli kolme viikkoa, kolme eri kohdetta, jokaisessa kohteessa uusi talkootyöväki). Ruokailujärjestelyt olivat hyvät, suurkiitos emäntäväelle; sauna lämmin joka ilta, mukava porukka, hienoa yhdessäoloa koko kolmen viikon ajan. Odotamme jo ensi kesää.

Kiitos kaikille mukana olleille. Tämän tekstin kirjoittajan on hyvä toimia kämppätoimikunnan vetäjänä, kun aina vuodesta toiseen on saatu väkeä mukaan talkoisiin ja vielä parhaaseen kesäaikaan. Näin toimien kämpät ovat pysyneet hyvässä kunnossa.

Me tämän ajan tunturilatulaiset muistamme kiitollisuudella aikaisempien aikojen tunturilatulaisia, joista monet ovat jo poissa.

Arvostamme suuresti sitä työtä, jota aikanaan he ovat tehneet Tunturiladun hyväksi, ja miten ovat niin viisaasti osanneet hankkia ja rakentaa nämä Lapin kämppäkiinteistöt, joista nyt on meidän vuoro pitää huolta.

Kämppätoimikunnalla on tulevillekin vuosille monenlaisia ajatuksia kämppäolosuhteiden edelleen parantamiseksi. On hyvä ottaa huomioon jäsenistön ikääntyminen (kämppien esteellisyys, Pekan-Oskarissa on nyt esimerkiksi invaluiskat) ja toisaalta saada myös nuorempaa väkeä kiinnostumaan näistä Lapin kämpistä.

Jos Tunturiladun jäsenistöllä on jotain kämppiin liittyviä asioita mielessä, niin ottakaa yhteyttä kämppätoimikunnan jäseniin (asia ollut esillä aiemminkin), puhelinnumerot Tunturilatulehti 4 /2017.

Tämän vuoden 2018 työt aloitettiin viikolla 23 Talakselta ja mukana oli 8 henkilöä. Toinen talkootyöviikko oltiin Kiisalla ja saman verran väkeä mukana. Ja sitten kolmas viikko Susikyrössä, jossa talkooväkeä oli mukana 13–16 henkilöä.

Susikyrössä olikin sitten paljon enemmän kaikenlaista tehtävää. Kaikki kolme eri kohdetta suursiivottiin näitten talkootyöviikkojen aikana (matot ja tyynyliinat ja patjanpäälliset, ikkunat, lattiat jne. pestiin), savupiiput nuohottiin, vesikatot, rännit, piipun juuret puhdistettiin, kaikkien kohteitten jätehuoltotyöt tulivat tehdyksi, samoin kuin piha-alueiden siivoukset.

Varastot järjesteltiin, laiturit korjattiin talven jäljiltä. Jokaisessa kohteessa tehtiin myös sisäpuolisia korjaustöitä (keittiökaapit, saunan lauteet, pesupenkit, pöydät jne.). Myös sisäpuolista varustelua paranneltiin (astiat, paloturvallisuus, ilmastointi, hyttysverkot, siivousvälineitä hankittiin, kuramatto jne.) .

Susi-Talaksella parkkipaikka peruskorjattiin pysäköinnin helpottamiseksi. Susikyröön rakennettiin kolmannella talkootyöviikolla (osin neljännelläkin) katettu astianpesupaikka keittokatoksen taakse varustettuna vesipadalla ja myös viemäröity kesäajan käyttöä varten.

Susikyrön Oskarien ja keittokatoksen valaistus saatiin nyt tehdyksi monen vuoden odottelun jälkeen kolmannella talkootyöviikolla, samoin kuin vanhan kämpän porras kylmäkellarilta tuvan sisäänkäynnille. Rantasaunan terassin peruskorjaus tuli myös tehdyksi, samoin kuin Aihkin viemäröinti ja perustuksen korjaustyö monen vuoden odottelun jälkeen. Kaikissa kolmessa eri tukikohdassa hoidettiin myös polttopuut talven varalle (tänä vuonna aika iso työ, Kiisalle tienvarresta 10 kuutiota puuta, Susikyrössä käsiteltiin puuta 30 kuutiota ja Talaksellakin 6 kuutiota).

Susikyröön vietiin nyt talkootyöviikoilla (**Erkki**

keelle ja omenastrudelille.

Päivä oli helteinen ja näimme jo silmissämme hotellimme altaan.

Aamulla ajoimme pienen matkaa Unkari-Itävalta rajalle, jossa vuonna 1989 raja avattiin ja ihmiset pääsivät vapaasti matkustamaan.

Valtavat piikkilanka-aidat ja juoksuhiekat purettiin 400 kilometrin matkalta. Paikka oli koskettava ja kuvat infoseinillä kertoivat omaa tarinaa niiltä ajoilta, kun trapanttien kanssa ihmiset pitivät piknikkiä ja odottivat rajan aukeamista.

Kuljimme ”rautalankapolkua” pitkin kohti Itävaltaa. Viileässä puiden varjossa oli hyvä kulkea. Pysähdyimme kauniin viinitarhan yläpuolelle evästauolle ennen kuin laskeuduimme viinitarhojen halki alas Mörbisch am See kylään, josta bussimme nouti meidät. Sopronin kaupungin toisella laidalla oli upea metsäalue, joka nousi ylöspäin melko tasaisesti. Korkealla mäellä oli näköalapaikka, sekä pieni metsämuseo, johon tutustuimme. Ylhäältä näköalapaikalta aukesi upeat näköalat laajalle alueelle yli Sopronin. Metsään oli tehty myös tehtäväpisteitä lapsille, jotta lapset tottuisivat kulkemaan metsässä.

Päivällinen nautittiin hotellin ravintolassa ennen lähtöä Wieniin. Wieniin ehdittiin sen verran ajoissa, että ehdimme käydä katsomassa konserttitalon takana seisovaa Straussia esittävää patsasta. Olimmehan menossa pääosin kuulemaan Straussia ja Mozartia.

Seuraavana aamuna olimme kävelyllä Itävallassa Muggendorfissa Myrafällen ja Hohe Wandin vuoristossa. Ensimmäinen kävely tehtiin viileiden vesien äärellä. Kuljimme polkua pitkin ylös ja koko ajan vesi virtasi vierellämme putouksin ja vesialtain. Kiipesimme noin kahden kilometrin matkan ja korkeuseroa tuli noin sata metriä. Hohe Wandissa aloitimme kävelyn skywalkpaikalle eli näköalapaikalle melkein tyhjän päälle. Näköalapaikalle oli noin tunnin kävelymatka ja sijaitsi 1000 metrin korkeudessa. Upea paikka, josta näkyi todella pitkälle.

Esterhazyn linna Eisenstadissa on kuuluisa säveltäjä Haydnistä. Hän sävelsi linnassa aikanaan noin 30 vuoden ajan. Tutustuimme komeaan saliin jonka kattofreskot ovat alkuperäiset puulle maalatut noin 300 vuotta vanhat. Näimme myös kapeita lämmityskäytäviä, sillä lähes kaikkien huoneiden uunien lämmitys on hoidettu käytävistä, jotta huoneisiin ei ole tuotu puita roskaamaan. Kävimme vielä kappelissa, jossa oli 1800-luvulta olevat urut. Bussimatkamme jatkui Slovakiaan Bratislavaan. Kävelykadulla teimme pienen kierroksen tervehtien Hans Anderssonin patsasta ja iloista viemärimiestä. Teimme pienen kierroksen vielä bussilla Bratislavan linnan luona ennen kuin jatkoimme matkaa takaisin Budapestiin.

Oli kotiinlähtöpäivä. Menimme kaupungille tutustumaan valtavan isoon Pyhän Tapanin kirkkoon, sisällä oli mukavan viileää ja komeaa. Matka jatkui Budapestin kauppahallille, jossa tehtiin ostoksia.

Ihana matka, josta kiitos kuuluu myös Login puolen järjestäjille eli Paavolle ja Paulille sekä tietysti koko retkikunnalle!

Piia

Irma Rytkölä

Hohe Wandin näköalapaikalla kävelimme miltei tyhjän päällä.

Mutkitteleva Tonava.

Oppaamme Esther Bratislavassa.

Kiisan jälkikompostin sinne kuulumatonta satoa.

Aihkissa korjattiin talkooviikon aikana viemäröintiä ja korjattiin perustuksia.

Maunusen kuljetusjärjestely etelästä) **Kösän** lahjoittama inkkarikanootti varusteineen tunturilatulaisten käyttöön Vuontisjärvessä. Kanootti on nostettu puuvajan taakse seinälle.

Kiisalle oli jo aikaisemmin viety **Markku Bergiuksen** hankkima soutuvene Kiisajärvessä käyttöä varten. Kiitos kummallekin lahjoittajalle ja Ekille kuljetusjärjestelyistä. Talkootyöviikkojen aikana myös kaikkien kolmen eri kämpän käyttöasteet kuluvan yhden vuoden ajalta tulivat lasketuiksi (käyttöaste vähän parantunut) ja turvallisuusasiakirjat päivitettiin.

Susi-Kiisalla olessamme tuli tarve tarkentaa kämppien käyttöohjeistusta jätehuoltoasioissa.

Kompostin vuosittaisen tyhjennyksen yhteydessä huomattiin, että varsinkin jälkikompostiin (maakuoppa tyhjennetään kahden-kolmen vuoden välein) oli laitettu viime vuosinakin aika paljon sinne kuulumatonta: suksenkappaleita, muovia, lasia ja kaikenlaista muutakin mätänemätöntä jätettä. Tämä ongelmajäte poistettiin kokonaisuudessaan maakuopasta ja vietiin asianmukaisesti lajiteltuna Utsjoen kunnan alueella järjestämiin jäteastioihin.

Jos tämä nyt Kiisalla harrastettu jätteen käsittely tulisi viranomaisten tietoon, eikä asiaa hoidettaisi määräajassa kuntoon, katsottaisiin se ympäristörikokseksi ja käsiteltäisiin sen mukaisesti. Nyt tämä asian hoiti talkooväki ja ongelma on poistunut.

Haja-asutusalueiden jätehuollon pitää kiinteistön omistajan hoitaa määräysten mukaisesti. Tunturilatu ry joutuu maksamaan kiinteistön jätehuoltomaksun kunnalle, noudatetaan ohjeistusta tai ei. Jätehuoltomaksu on hinnoiteltu sen mukaisesti, onko kiinteistöllä kompostointijärjestelmä.

Tosi paljon saatiin tänä kesänä tehdyksi kämppäolosuhteiden säilymiseksi hyvänä, mutta paljon on tekemistä tulevillekin vuosille.

Suurimmat työt ensi kesänä on Susikyrön vanhan kämpän vesikatteen uusiminen ja Oskarien lattioiden peruskorjaus ja kaikkien kiinteistöjen vuosittaiset jätehuolto- ja kunnossapitotyöt ynnä suursiivoukset.

Talkooväkeä tarvitaan 2019 kesällä viikoilla 23, 24, 25 jokaiselle viikolle Kiisalle ja Talakselle noin 10 henkilöä ja Susikyrössä noin 15 henkilöä. Seuraavan vuoden talkootöistä tarkemmin Tunturilatulehdet 4/2018 ja 1/2019 .

Hyvää syksyn ja ruskan aikaa kaikille Tunturilatu- lehden lukijoille.

Kämppätoimikunnan puolesta

Pekka Kallio

kämppäisäntä

Klaus Backberg, Kultakurun erakko

Klaus Backberg viihtyi yksinään.

Backbergin talvinen kuva kynttiläkuusista vuodelta 2002, joka on aivan sanoin kuvaamattoman hieno, on oman kotini seinällä.

Kultakurun kämppä Korsajärvellä oli Backbergin kotina nelisenkymmentä vuotta.

Korsajärvestä 600 metriä pohjoiseen, Korsaojan sivupuron varrella sijaitsee Kultakurun kämppä rakennuksineen. Hiljattain edesmennyt taidemaalari **Klaus Backberg** (1933-2015) vietti täällä lähes neljäkymmentä vuotta elämästään erakkona.

Kultakurun tupa oli alun perin nunnaslaisen **Eino Ruotsalan** rakentama. Ennen kun maanteitä oli, kulki yksi reitti Ivalojoen kultamaille Korsajärven kautta, ja Kultakurun kämppä saattoi olla tämän reitin peruja.

Korsajärvi on Ivalojoen latvajärvi, ja reitti kulki sieltä pitkin Ivalojokea vesitse. Vuosina 1952–1966 tuvassa asui nunnaslainen poromies, ja 1959 paikka oli **Antti Ruotsalan** kesätalona. Sittemmin paikan omisti **Rauna Ruotsala**.

Kesällä 1975 johtajasusivaelluksellamme Susikyröstä Susi-Talakselle olimme me, **Ulla** ja **Jussi Saarinen**, yöpyneet Kultakurussa. Tuolloin talo oli avoin, tyhjillään ja huonossa kunnossa. Vuonna 1978 Backberg oli jo ottanut Kultakurun talon haltuunsa ja kunnostanut sen hyvään kuntoon, ja ilmeisimmin oli siellä vuokralla. Paikalla oli päärakennus, aitta ja sauna. Backberg ei tuolloin ollut kotona, ja talo oli lukossa.

Klaus Backberg oli ihan oikea matrikkelitaiteilija, joka piti näyttelyitään Helsingissä Bulevardin taidesalongissa, ja myöhemmin ostin sieltä pari tauluakin, vuosilta 1987 ja 2002. Backbergin teokset ovat hienoja, miltei graafisia, korutonta ja lopuksi japanilaistakin hipovaa tyyliä. Hyvin niukat ja hillityt pastelliväritkin hävisivät välillä tyylin yhä pelkistyessä. Taulut olivat vesiväri-, hiili – tai tussitöitä, sillä öljyvärit olivat kuulemma vaikeita erämaiden säissä.

Teoksissa ei esitetty lintuja eikä eläimiäkään, vaan kaikki olivat maisematöitä Lapista. Backberg saattoi luonnehtia jotakin maaston yksityiskohtaa, kuten kivirykelmää, muutamin taitavin vedoin, ja laatia siitä useampia versioita. Puiden kuvauksessa hän oli mestari.

Backbergin teokset olivat kaiken kaikkiaan jotenkin synkkiä, ja niissä voi aistia piilevää voimaa. Vaikka Backberg asui Lapissa ympäri vuoden, ei hän innostunut kuvaamaan esimerkiksi ruskan väriloistoa. Hän ei muutenkaan ollut koloristi, vaan oli hienoimmillaan mustavalkoisen viivan mestari.

Viralliset elämäkertatiedot Klaus Backbergista ovat hyvin kursoorisia: ”Syntynyt 1933 Helsinki, yo 1952 Helsingin lyseo. Arkkitehtuuri- ja maalaustaideopintoja TKK:ssa, pääosin Sven Grönvallin johdolla. Opintomatkoja Länsi-Euroopan taidekeskuksiin. Taidesalonki, Helsinki, 14 omaa näyttelyä vv. 1979-2008. Pohjoismainen 3-vuotisakvarellinäyttely 2001 – ”.

Myöhemmin meille selvisi että Backberg oli sotilasarvoltaan kapteeni ja oli ainakin ylioppilas, ja vaikuttikin varsin sivistyneeltä henkilöltä.

Meillä ei ollut tietoa hänen aikaisemmasta elämästään, mahdollisesta perheestä eikä muustakaan. Hän oli 1950-luvulta lähtien kulkenut paljon Lapissa, ja asettunut sitten 1970-luvun puolivälin jälkeen Kultakuruun erakkona asumaan. Backberg asusteli siis kämpällä yksinään, ja saapui Helsinkiin vain näyttelyihinsä muutaman vuoden välein. Erakkoelämää kesti peräti nelisenkymmentä vuotta. Viimeisinä vuosinaan Backberg vietti terveyssyistä keskitalvet Helsingissä. Vielä kesällä 2015 hän kuuluu käyneen Kultakurussa. Kultakurun kohtalosta hänen kuolemansa jälkeen ei minulla ole tietoa.

Olimme Jussin kanssa tavanneet taiteilijan Kultakurussa ensi kertaa talvella 1982, ja sitä ennen oli jo jätetty vieraskirjaterveisiä Korsatuvalle. Backberg lienee tehnyt Metsähallituksen kanssa sopimuksen, että hän huoltaa Korsatuvan kämppää, sillä hän kertoili vieraskirjassa monista korjaus- ja siivoustoimistaan. Luonnon ihailuakin niissä teksteissä näkyi.

Koin tällaisen tyypin kanssa suurta sympatiaa, ja kirjoitin Korsatuvan vieraskirjaan hänelle terveisiä, että hän näyttääkin olevan Korsajärven uusi Meänteis, hyvä haltia. Se oli häntä miellyttänyt. Kun talvella 1982 sitten tapasimme, Backberg oli hyvin ystävällinen, olisi tarjonnut yösijankin, mutta sillä kertaa halusimme mennä yöksi Avisuoran korsulle.

Kultakurun tupa oli kohtalaisen iso, ja siellä oli erinomaisen siistiä ja hyvä järjestys. Pihan halkopinotkin olivat kuin viivoittimella vedetyt. Tuvan seinillä roikkui paljon kalaverkkoja, mutta ampumaaseita en muista nähneeni. Ei hänellä ollut koiraakaan, kissoista nyt puhumattakaan. Hän ei selvästikään metsästänyt, mutta kalasteli kyllä Korsajärvessä kotitarpeiksi, rannassa oli soutuvene.

Esillä ei myöskään ollut mitään uskonnollisia symboleja eikä valokuvia perheenjäsenistä. Ei näkynyt viinapullojakaan, vaikka kai maar hän joskus jonkun paukun otti. Kaupassa Backberg kävi harvoin Nunnasessa, kävellen tai hiihtäen. Nunnasen kauppiaan kertoman mukaan hän tilasi koko vuoden kuivamuonan ja muut tarvikkeet lentokuljetuksena Korsajärvelle, mikä onkin hyvä kiitorata. Jos joskus tuli asiaa puhelimeen, hän saattoi käydä Korsatuvalla kuuden kilometrin päässä.

Backberg oli varsin erikoinen ja mieleen painuva persoona. Hän oli pitkä ja hyväryhtinen vanha mies, sotilashenkilön oloinen, ja käytti vanhoja armeijan vaatteita. Backbergin suora harmaa tukka oli leikattu tasaiseksi, leuka oli ajeltu tai siinä oli pieni siisti parta ja pienet viikset. Syvällä olevat siniharmaat silmät katsoivat tarkkaavaisesti korkean otsan alta.

Taidenäyttelyidensä avajaisissa hän esiintyi kostyymissa ja oli oikein komea ja näyttävän näköinen. Backberg ei ollut ylimielinen, vihamielinen eikä myöskään arka, vaan vaikutti lähinnä ystävälliseltä. Hän kertoili auliisti ympäröivästä kairasta, tuvista ja korsuista, kun niistä kyselin. Selvästikin hän oli hyvissä suhteissa paikallisten kanssa. Puhelias hän ei ollut, vaan jutteli verkkaisesti, ja oli muutenkin aika pidättyväinen. Itsestään hän ei kertonut mitään, eikä hänen menneisyydestään juuri kukaan tiennyt. Mikä olikaan saanut miehen ryhtymään erämaan erakoksi? Se jäi arvoitukseksi. Häneltä itseltään kysyttäessä hän vain vastasi viihtyvänsä täällä. Paikalliset juorusivat, että oli kerran joku nainenkin yrittänyt asua siellä Backbergin kanssa, oli kuulemma ollut hyvä emäntä ja leiponut paljon. Yhden talven se kesti, sitten oli lähtenyt pois.

Tiettävästi Backbergin ainoa suuri rakkaus oli Lapin luonto, jota hän kauniin koruttomasti kuvasi töissään. Millainen oli tällaisen erakon elämä, ja millainen oli sielunmaisema? Elellä siellä rauhassa yksinään keskellä erämaata, vähän kalastella. Seurata vuodenaikojen ja säiden vaihtelua, kuljeskella ympäröivässä maastossa. Kerätä vähän sieniä ja marjoja.

Taiteensa suhteen hän ei ollut kovin tuottelias, ymmärsin että riitti, kun näyttelyiden väliaikana sai uudet teokset aikaiseksi. Puhekumppaneita ei ollut, eikä hän halunnut Kultakurun sijaintiakaan kerrottavaksi, ettei tulisi turisteja. Backberg oli rauhallinen ja hillitty, ja kaikki viittasi hyvään elämänhallintaan. Ei ilmennyt mitään viitteitä mielenterveysongelmista.

Miksi hän oli lähtenyt erakoksi Lappiin? Vetikö Lappi niin kovasti puoleensa, vai oliko hän lähtenyt pakoon jotakin, jostakin pois? Sitä ei kukaan tiennyt. Sielunmaisemaa voi ainoastaan tulkita hänen taiteensa kautta, ja se on synkän, jykevän maskuliinista. Ajoittain sentään näkyi jokin pastellivärin pilkahdus.

Talviretkellämme vuonna 1988 kävimme Korsatuvalta Backbergia tervehtimässä. Meitä oli kuusi henkeä, Ulla ja Jussi, Anja ja Osmo, sekä Liisa ja Anna-Liisa. Hiihdimme pitkin kaunista Korsajärven maisemaa pilvisessä säässä: kapea järvi, pahtainen itäranta, alastomat talviset koivut. Backberg tiesi meitä jo odottaakin, tarjoili meille teet, rieskat ja hunajat. Visiittimme oli hänelle selvästi mieluinen. Siinä meillä oli muutaman tunnin rattoisa tarinatuokio ja mitä miellyttävimmät tunnelmat

Tapasimme myöhemmin vielä parissa hänen näyttelyssään. Anna-Liisakin osti taulun. Kultakuruun eivät minun retkeni sittemmin enää johtaneet.

Ulla Hannelius
Tunturiladun ainaisjäsen, johtajasusi

P.S. Mielelläni otan aiheesta lisätietoja ja kommentteja Backbergista, jos jotkut hänet muistavat. Valokuva olisi kiva yllätys.

upihkala(at)gmail.com

PETIPAIKKAVARAUKSIA 2018

SUSIKYRÖ VANHA KÄMPPÄ (10+4 paikkaa)
1.9.–8.9. Njeallje kerhoviikko
8.9.–15.9. Okta kerhoviikko
15.9.–22.9. Geatki kerhoviikko
24.9.–29.9. Jäsenvaraus (2/14)

SUSI-OSKARI (5 paikkaa)
8.9.–15.9. Jäsenvaraus (2/5)

SUSI-TALAS (10 paikkaa)
8.9.–15.9. Logi kerhoviikko
15.9.–22.9. Jäsenvaraus (4/10)

SUSI-KIISA (8 paikkaa)
22.9.–29.9. Owla kerhoviikko

PETIPAIKKAVARAUKSIA 2019

SUSIKYRÖ VANHA KÄMPPÄ (10+4 paikkaa)
1.6.–8.6. Kämppätoimikunta talkoot
8.6.–15.6. SL kesäretkikurssi
29.6.–6.7. Kumpe vunukkaleiri
27.7.–3.8. VaVa-leiri

SUSI-OSKARI (5 paikkaa)
19.4.–28.4. Jäsenvaraus (5/5)
29.6.–6.7. Kumpe vunukkaleiri
27.7.–3.8. VaVa-leiri

SUSI-KIISA (8 paikkaa)
6.4.–13.4. Geatki kerhoviikko
8.6.–15.6. Kämppätoimikunta talkoot
31.8.–7.9. Kolbma kerhoviikko

SUSI-TALAS (10 paikkaa)
15.6.–22.6. Kämppätoimikunta talkoot

Varaukset voi tehdä osoitteeseen varaustenhoitaja@tunturilatu.fi

Varausohjeet, maksutiedot yms. löytyy nettisivuilta: www.tunturilatu.fi -> jäsenille -> Lapin kämpät

Koodilla Aihkiin

Tunturiladun vuokramökki Aihkin avainta on postitettu vuokraajille jo useamman vuoden ajan. Kämppätoimikunta päätti elokuun kokouksessaan muuttaa systeemiä ja hankki Aihkiin numerokoodilla käytössä olevan avainrasian, joka otetaan käyttöön 16. syyskuuta.

Avainta säilytetään jatkossa rasiassa, johon vuokraajat saavat koodin varattuaan mökin. Mökkiin pääsee, kun toimii kuvan ohjeiden mukaan. Rasia on Aihkin ulko-oven vieressä. Avain palautetaan rasiaan aina lähdettäessä ja lukitaan rasia.

Jos vuokraaja kadottaa avaimen, siitä peritään 50 euron maksu, jolla katetaan uuden avaimen teettämiskulut.

Avainrasiassa on alasvedettävä peitelevy, jonka alla ovat koodinäppäimet.

Kun peitelevy on vedetty alas, syötetään annettu koodi, jonka jälkeen painetaan vapautuspainiketta ja avataan luukku.

Susiaisiin susirajalle

Vielä ehdit mukaan syyskokous ja susiaistapahtumaan 5.–7.10.2018 Huhmarin lomakeskukseen Polvijärvelle – kun toimit nopeasti!

Varaa majoitus: www.lomakeskushuhmari.com, puh. 020 769 1230 **to 20.9. mennessä**.

Ilmoita tulostasi myös Onni Voutilaiselle onskiv@suomi24.fi, puh. 050 365 6138.
Tapahtuman ohjelma ja tiedot löytyvät TL nro 2/2018.

KOE AIHKIN RAUHOITTAVA TUNNELMA!

Vuonna 2018 varattuja viikkoja ovat 36, 37, 38, 39, 47 ja 52.
Vuonna 2019 varattuja viikkoja ovat 1, 8, 12 ja 23.

Vuorokausimaksu 30,00 €/koko mökki.

Varaukset Aulikki Kuukkanen 040 577 4100 tai aulikki.kuukkanen@tunturilatu.fi

KOKOUSKUTSU

Tunturilatu ry:n sääntömääräinen syyskokous pidetään lauantaina 6.10.2018 klo 11–13
Lomakeskus Huhmarissa
Huhmarisentie 43, Polvijärvi.

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat.
Lisäksi johtokunnan ja tunturikerho Tietsan muutosehdotukset Tunturiladun kämppien avain- ja käyttösääntöihin sekä muutosehdotukset TL:n sääntöihin.

Tervetuloa! Kahvitarjoilu Johtokunta

TUNTURILADUN RETKIMUISTIO 3/2018

15.–22.9. **Ruskaviikko ja -vaellus Ylläksellä** (Kumpe)
Majoitus Sevent Fjell -hostellissa. Tied. ja ilm. Meeri Näätänen 040 067 4081, meeri.k.naatanen@telemail.fi. Vaellus Ylläksen ympäristössä. Ensimmäinen ja viimeinen yö Sevent Fjell -hostellissa. Tied. ja ilm. Jouko Koivu 045 112 4712, jouko.koivu@kotinet.com

22.–29.9. **Owlan syyskerhoviikko Susi-Kiisalla** (Owla)
Ilm. 14.9. menn. Hannu Liljamo 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

28.–29.9. **24 tunnin vaellus Patvinsuon alueella** (Kumpe)
Yhdessä Joensuun Ladun ja Niittylahden Opiston eräopasopiskelijoiden kanssa. Tied. Onni Voutilainen 050 365 6138, onskiv@suomi24.fi

14.10. **Päiväretki Enoon Harpatin poluille** (Kumpe)
Tied. Pirjo Kukkonen 041 430 4430, kukkonen.pirjo@gmail.com

20.–27.10. **Römppävaellus kolmen valtakunnan tuntureille** (Owla)
Ilm. 10.9. menn. Aino Hämäläinen 040 770 6282, aino.hamalainen@oulu.fi tai Mirja Savolainen 050 369 9176, mirjatsavolainen@gmail.com

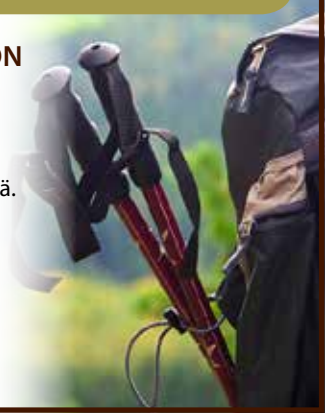
2.–6.11. **”Putousten kierros” -kuvausretki Ruotsin Lappiin** (Owla)
Ilm. 15.10. menn. Pasi Nurmikumpu 040 734 7394, nurmipas@gmail.com tai Hannu Liljamo 044 322 3646, hannu.liljamo@gmail.com

HUOM. TAPAHTUMAT LÖYTYVÄT MYÖS TUNTURILADUN TAPAHTUMAKALENTERISTA, JOHON TEHDÄÄN PÄIVITYKSIÄ MYÖS LEHDEN ILMESTYMISAJANKOHTIEN VÄLILLÄ!

Yritetään saada vastinetta retkien järjestäjille. Yksi parhaista palautteista on runsas osallistuminen. Huomioi myös mahdolliset yhteiskuljetukset retkikohteisiin. Niitä kannattaa tiedustella, vaikka kohteena on ”omat polut” retkikohteen suunnassa.

TUNTURILATU-LEHDEN 4/2018 RETKIMUISTIOON JULKAISTAVAKSI TARKOITETTU AINEISTO TULEE TOIMITTAA VIIMEISTÄÄN 26.10.2018 OSOITTEELLA SATU.OJALA@TUNTURILATU.FI

Nettijulkaisua varten toivotaan lyhentämätöntä ilmoitustekstiä.
Ilmoituksen vähimmäistiedot
(Tunturiladun ja Suomen Ladun nettikalenterit):
- alkamis- ja päättymisajankohta
- kokoontumispaikka (osoite)
- viimeinen ilmoittautumispäivä
- yhteyshenkilön nimi, sähköpostiosoite ja puhelinnumero

KAUPPA AUKI

TUNTURILADUN TARVIKKEITA VOI TILATA YHDISTYKSEN TALOUDENHOITAJALTA: helenius.inka@gmail.com
Tarvikkeet toimitetaan postitse tai sopimuksen mukaisesti.
Tarvikkeita on myynnissä myös Tunturiladun yleisissä tapahtumissa.

MYYTÄVÄT TARVIKKEET á

Hihamerkki	1,70
Pinssi	1,70
Susimerkki	5,00
Susimerkki nauhalla	6,80
Tunturilatu-tarrat (12 pientä tarraa)	2,00
Tunturilatu-tarra (iso)	1,30
Viiden vuosikymmenen vaellus -kirja	15,00
Kuudes vuosikymmen -kirja	15,00
Historiikit (kaksi kirjaa)	25,00

Susimerkit myydään vain vihityille susille.

Kämppien avaimen voi lunastaa kaksi vuotta Tunturiladun jäsenenä ollut henkilö. Avaimen lunastushinta on 120 €.
Avainanomuslomakkeen saa nettisivuilta.
Avain toimitetaan postiennakkona.

MAKSUASIOISTA

Tunturiladun pankkitili on
Oma Säästöpankki FI11 4108 0010 3176 86.
Tälle tilille maksetaan kaikki Tunturilatua koskevat maksut.

KÄMPPIEN KÄYTTÖMAKSUT

Kämppämaksuja suoritettaessa käytetään viitenumeroita.
Kämppämaksu vuonna 2018 on
Susikyrö (viite 505) 10 €/hlö/vrk (vieras, ei jäsen 15 €/hlö/vrk),
Susi-Talas (viite 602) ja Susi-Kiisa (viite 709) 7 €/hlö/vrk (vieras, ei jäsen 10 €/hlö/vrk).
Alle 12-vuotiailta ei peritä kämppämaksua.
Kämpillä on edelleen rahalippaat, joihin maksun voi suorittaa.

Varauskämppä Aihkin varaukset:
aulikki.kuukkanen@tunturilatu.fi, 040 577 4100.
Aihkin kämppämaksu on 30 €/vrk/koko kämppä.
Aihkin viite 806.

Inarissa soi saamelaismusiikki

Vildá eli Hildá Länsman ja Viivi Maria Saarenkylä.

Tunturiladun saamelaistoimikunnan kesämatka suuntautui 15.-19. elokuuta Inariin. Alkuperäiskansojen musiikkitapahtuma Ijahis idja - yötön yö, täytti 15 vuotta.

Ja tottakai, meitä tunturilatulaisiakin oli siellä kaikkiaan 14 henkilöä kolmesta kerhosta, 11 Kumpesta, yksi Njealljesta sekä kaksi omatoimimatkailijaa Ovtsista. Toinen ovtsilaisista jopa osallistui festivaalin järjestelyihin talkoolaisena.

Ijahis idja on Suomen ainoa musiikkiin keskittyvä saamelaisfestivaali. Siellä kuuli lastenmusiikkia, perinteistä joikua ja leu'ddia sekä nykymusiikkia rockista ja popista räppiin ja elektroniseen musiikkiin. Viikonlopun mittainen tapahtuma kokosi Inariin saamelaisia kaikista ikäluokista. Lapset viihtyivät lastentapahtuman lisäksi myös iltakonserteissa ja vanhempi väki seurasi hieman sivummalla penkeillä istuen nuorten ilottelua ja tanssimista.

Saamelaisuus näkyi ja kuului musiikin lisäksi yleisön käyttämien kielten runsautena. Myös saamenpukujen kirjo oli runsas. Nuoret naiset kantoivat gáktejaan ilolla ja ylpeydellä. Festivaalialue sijaitsi Saamelaiskulttuurikeskus Sajoksen piha-alueella ja sisätiloissa. Pari tapahtumaa oli myös Siidassa. Musiikin lisäksi tarjolla oli seminaari ja keskusteluja, saamelaiset urheilukilpailut sekä käsityömarkkinat.

Ijahis idjan pääesiintyjänä nähtiin kanadalainen DJ-kollektiivi A Tribe Called Red, joka yhdisti Pohjois-Amerikan alkuperäiskansojen laulu- ja tanssiperinteen, powwow-kulttuurin, elektroniseen tanssimusiikkiin.

Suomessa ensivierailullaan ollut TCR laittoi festarikansan liikkeeseen. Lisäpotkua antoivat musiikkiin komeasti nivoutuneet, kantaa ottaneet videot.

Perjantai-illan musiikkitarjontaan kuuluivat myös **Solju** ja **Kevin Boine**. UMK:sta tuttu Solju yhdisti perinteistä joikua moderniin musiikkiin. Norjansaamelainen Kevin Boine on tällä hetkellä kuumin nimi saamelaisista poppareista. Norjalaisen talentkilpailun voittanut nuori artisti veti Inarin illassa melkoisen hittipotpurin. Hauskana yksityiskohtana mainittakoon Ievan polkasta tehty moderni popversio saameksi esitettynä.

Lauantai käynnistyi musiikkiseminaarilla ja markkinoilla. Päivän ensimmäinen konsertti kuultiin iltapäivällä Sajoksessa. Perinteisen saamelaisen musiikin ystäviä hemmoteltiin Luohti ja Suõmmkar-konsertissa, jossa esiintyivät joikaajat **Hildá Länsman**, **Igá-Máret Gaup-Juuso,** **Ingá Elisá Påve Idivuoma** ja **Berit Alette Mienna** sekä koltansaamenkielinen Suõmmkar-yhtye. Sen debyyttialbumi julkaistiin konsertissa.

Ulkoilmakonsertit festivaalialueella avasi **Vildá**, **Hildá Länsmanin** ja harmonikkataiteilija **Viivi Maria Saarenkylän** muodostama yhtye. Musiikkiperinteen taitajia kuultiin myös ulkona, kun festarilavalla esiintyivät **Ingá Elisá Påve Idivuoma** ja inarinsaamelainen **Anna Morottaja**.

Tundra Electron muodostavat Patrick Shaw Iversen, Ingá-Máret Gaup-Juuso, Harpreet.

Saamelais-norjalais-intialainen Tundra Electro yhdisti musiikissaan perinteisen joiun elektroniseen musiikin, improvisaatiomusiikkiin sekä intialaiseen klassiseen musiikkiin. Keitos oli mainio. **Amoc** ja **Ailu Valle** ovat paikallisia, tunnettuja ja suosittuja räppäreitä. Heidän yhteiskonserttinsa oli yksi illan odotetuimmista keikoista. Trio Boogiemen toimi räppärien säestäjänä suvereenisti. Ijahis ida päättyi Suomessakin soittolistoille päässeiden karasjokisten serkusten ja heidän kaverinsa muodostaman Felgen Orkesterin saamenkieliseen kitararockiin.

Ijahis idjan tunnusmerkkejä ovat hyväntuulisuus ja positiivisuus. Se tarttui myös saamelaisalueen ulkopuolelta tulleisiin turisteihin. Tänne on päästävä uudelleen.

Tunturiladun saamelaistoimikunnan majapaikkana oli Inarin Kalakentän kaksi hyvin varusteltua mökkiä aivan Inarinjärven rannalla.

Päivisin ryhmä teki retkiä muun muassa Otsamotunturille ja Pielpajärven erämaakirkolle. Myös Inarinjärven risteilyllä käytiin. Aikaa jäi myös paikallisiin nähtävyyksiin, kuten Siidaan ja Sajokseen tutustumiseen.

Kolme kumpelaista jatkoi festivaaleilta Lemmenjoelle vaeltamaan ja pari muuta suuntasi Susikyröön. Muut palasivat kimppakyydein etelään.

Teksti ja kuvat:
Seija Lipsanen

Kevin Boine.

Ijahis idja on yhtä hyväntuulinen ja sympaattinen tapahtuma kuin Yle Sápmin toimittaja Ritva.

Powwow-tanssia nähtiin A Tribe Called Redin keikalla.

Karasjoen Jergulista kotoisin oleva Berit Alette Mienna joikasi Luohti-konsertissa.

Ulla Pirttijärvi ja hänen tyttärensä Hildá Länsman ovat Soljun solisteja.